

625.7

Szerző

Areturus

Hely

Cím

A rózsahegyi szerpentin-ut.

Idő

"1912"

Forrás:

Az Ujság

Személy

Bp.

1912, IX/10

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz)

A rózsahegyi szerpentin-ut.

Az emberemlékezet óta reklamált rózsahegy-i szerpentin-ut most végre elkészült. Nem-sokára meg is nyitják a forgalom számára, ünnepiesen föl is avatják. Jókora darab ember-lakta területnek, Budapest »kertvárosának« volt régi, nagy kívánsága ez az ut, a melyre az a feladat várt, hogy a Margithid felől me-redeken induló hegyoldal erős lejtését meg-szelidítse. Ezt a feladatot az új ut, remél-hetőleg, szerencsésen meg is oldotta. Két nagy kanyarulattal töri meg a lejtő meredekségét, s teszi vele ezután kocsi-val hozzáférhetőbbé a hegyet.

Csak hogy a feladat nem pusztán gyakor-lati természetű volt. A feladatnak művészeti része az volt, hogy a viskókkal borított hegy-oldalt, a melyet két inkább árok-szerű mélyedés kötött addig össze a hegy aljával, részévé tegye a városnak, egy nagy építészeti egész-szé fejleszse, s ezt persze a művészet logikájával, erőszakosság nélkül.

Nem tudni, kinek a terve szerint épült meg az ut. Pályázatot nem hirdettek ennek a nagyszabású s a városrendezés oly fontos kér-déseit érdeklő feladatra. Ennélfogva a »mér-nöki hivatal« nevű sokfejú, tehát felelőségtelen fogalomban kell keresnünk a mű szerző-jét. A mi más szóval annyit jelent, hogy ennél a tulnyomórészt művész-i feladatnál megint rosszul járt a művészet.

Lehet, hogy a rózsahegyieket általában kielégíti majd az új ut. Hogy nem csak a kocsipálya megoldását, hanem a gyalogosok számára épült lépcsőkeit is megfelelőnek lát-ják, mert kényelmesebbé teszi számukra a hegyre jutást. De még ha igazuk is van ebben, a szerpentin-ut tervezője akkor is kontár-munkát végzett. Mert szeliden lejtősödő utat és kényelmes lépcsőket építeni akárki mester-ember tud. Sablón-munka az. A feladatnak nehezebbik része az ut művész-i megoldása. A mérnöki hivatal megoldása szerint most a Margit- és Zárda-utca között egy elszigetelt hegyenyereg támadt; egyelőre viskók állnak rajta, a melyeket hamarosan le szándékoznak tarolni. Akkor azután a két említett utcától egy-egy sziklafal zárja majd el a nyereg pla-teauját. A Margithid felől érkezőt egy majd háromemelet magasságu falazott sziklafal fo-gadja, a mely maga a sivárság. Az új ut kedvé-ért tehát szikladarabokkal körülfalaztak és teljesen elszigeteltek egy hegyrészt. Ugy szólva hegyet építettek két utca közé. Régebben, a míg az új utba belé nem fogtak, a lejtőre taposott oldal hegyenyereg-re az ember az utcának akármelyik feléről könnyen feljut-hatott. Ezután a ki a nyereg-re akar jutni, annak a lépcsőkhöz kell majd kerülnie. A Margit-, de különösen a Zárda-utca pedig mély bevágássá lett, a melynek házsoros fele-elől a kietlen mű-sziklafal még az eget is el-takarja. Bizonyos ugyan, hogy a földszintes házikók helyére mihamarább felhőkparók épül-nek majd, de az utca képét az legfőlebb még vigasztalanabbá teszi. A Zárda-utca akkor is megmarad majd vízlevezető csatornának. Csa-tornának és nem utcának.

Alaposan elhibázott koncepczió az új szerpentin-ut. Annak a városrésznek képét örök időkre eltorzítja. S ha legalább a terv részleteiben akadna az ember vigasztalóra. De az utmegoldás részletei is mind tehetség-telenségről beszélnek. Milyen erőszakosak a lépcső-találkozások, mennyire meg nem oldot-tak a lépcső-irányok vonalai. A szerpentin-ut második kanyarulata az Apostol-utca felől nagy darabon felszabadította a hegyoldalt. Ezt a lejtőt lépcsőzetes terraszokra osztották, de meg kell nézni, hogy mily megoldatlanul, mily önkényesen futnak bele az osztóvonalak a szegélyező lépcsőbe. És a vaskorlát, a mely

AZ UJSÁG

az utat és lépcsőit egész hosszukban beszegi! Milyen otromba rudak és oszlopok. Akár-melyik harmadrendű iparművészünk remek-művet tervezett volna hozzájuk képest.

Vigasztalan egy alkotás. És lehetetlen fel-nem háborodni, ha meggondolja az ember, hogy ugyanannyi pénzen, a mennyit a város ennek az utnak megépítésére fordított, arravaló művészember kiválót alkothattott volna. Csak a római Pincio-hegy utjának megoldására, Bernini lépcsőjére, a firenzei Viale dei Collira, vagy a mit első helyen illetet volna említeni, a Halász-bástya alatt kezdődő hegyoldal ki-képzésére kell gondolni.

Areturus.